

ŠILALĖS SIMONO GAUDĖŠIAUS GIMNAZIJOS IŠORĖS VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas – 2015 m. spalio 12-16 d.

Vizito tikslas – gimnazijos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Milda Sinickienė.

Išorės vertintojai: Inga Kurlavičienė, Inga Litvinienė, Alanas Magyla, Danguolė Marmienė, Rima Taurozienė.

Išorės vertintojai vizito metu stebėjo 120 ugdymo veiklų (112 pamokų, 1 integruoto ugdymo veiklą, 4 būrelių užsiėmimus, 3 klasės valandėles). Išorinio vertinimo metu buvo gilinamasi į mokinių, mokytojų, gimnazijos vadovų ir aptarnaujančio personalo veiklą klasėse, darbo vietose, skaitykloje, valgykloje, koridoriuose, kieme.

Išorės vertintojų komanda įsitikinusi, kad daugumą rekomenduojamų patobulinimų gimnazija gali įgyvendinti naudodama savo turimą gerą patirtį, aktyviau vykdydama refleksiją, tikslingiau bendradarbiaudama ir įdiegdama kolegialų grįžtamąjį ryšį.

GIMNAZIJOS KONTEKSTAS

1921 m. rugpjūčio 1 d. atidaryta „Šilalės valsčiaus privatinė, vidurinė mokykla (pagal Šilalės Valsčiaus tarybos posėdžių protokolo nuorašą), 1993 m. liepos 1 d. Šilalės rajono Savivaldybės sprendimu mokyklai suteiktas Simono Gaudėšiaus vardas. 2000 m. rugsėjo 1d. mokyklai suteiktas gimnazijos statusas.

Šiuo metu iš viso gimnazijoje mokosi 494 mokiniai: 482 gimnazijoje Šilalėje (18 klasių komplektų) ir 12 mokinių gimnazijos Upynos skyriuje (1 komplektas), 7 mokiniai turi specialiųjų ugdymosi poreikių. Specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams koordinuoja Vaiko gerovės komisija. Specialistai (psichologas, socialinis pedagogas, sveikatos priežiūros specialistas) turi kabinetus. Daugumos mokinių šeimų socialinė-ekonominė padėtis yra vidutinė. Gimnazijoje mokosi mokiniai iš 98 socialiai remtinių šeimų, 23 proc. mokinių gauna valstybės socialinę paramą – nemokamą maitinimą, pavėžėdama 21 proc. mokinių. Gimnazijoje dirba 57 mokytojai: 5 (8,8 proc.) – mokytojai ekspertai, 44 (77,2 proc.) – mokytojai metodininkai, 7 (12,3 proc.) – vyresnieji mokytojai, 1 (1,8 proc.) – mokytojas. Gimnazijos direktoriui suteikta pirmoji vadybinė kvalifikacinė kategorija, direktoriaus pavaduotojams ugdymui – antroji vadybinė kvalifikacinė kategorija.

STIPRIEJI GIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Gimnazijos bendruomenės santykiai (1.1. 4. – 3 lygis).

Gimnazijos bendruomenės santykiai vertinami gerai. Vizito metu išorės vertintojai stebėjo tarpusavio pagarba paremtus daugumos bendruomenės narių santykius. Bendruomenė toleruoja nuomonių įvairovę, veiklą dažniausiai grindžia bendradarbiavimo visais lygmenimis ir demokratijos principais. Dauguma bendruomenės narių gimnazijoje jaučiasi saugūs, gali išsakyti savo nuomonę, mokiniai turi galimybių kreiptis į mokytojus, administraciją ir sulaukia atsako. Saugi gimnazija kuriama pamokoje palaikant abipusę pagarba ir pasitikėjimu grįstą bendravimą. Išorės vertintojai konstatuoja, kad geri ar labai geri mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai – geranoriškas bendravimas stebėtas 58 proc. pamokų: mokytojai vaikus pažįsta, išklauso jų nuomones, gerbiami susitarimai ir taisyklės. Gimnazijoje geri mokinių ir mokytojų santykiai padeda priimtinau organizuoti mokymosi veiklas.

2. Klasių mikroklimatas (1.1.6. – 3 lygis).

Klasių mikroklimatas vertinamas gerai. Labai gerai ir gerai klasės mikroklimatas įvertintas 65-iose iš 112-os stebėtų pamokų bei stebėtose klasių valandėlėse ir būrelių užsiėmimuose. Mikroklimatas, kaip stiprusis veiklos aspektas, fiksuotas 14,3 proc. stebėtų pamokų. Stebėtose pamokose stengtasi kurti palankų mokymuisi emocinį mikroklimatą, dažniausiai vyravo abipusė (mokytojas – mokinys, mokinys – mokytojas) pagarba. Iš pokalbių su mokiniais ir stebėtų pamokų analizės vertintojai daro išvadą, kad paveikus ir tinkamas mikroklimatas pamokose padėjo siekti užsibrėžtų mokymo (-si) uždavinių.

3. Gimnazijos vaidmuo vietos bendruomenėje (1.4.1. – 3 lygis).

Mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje paveikus. Gimnazija – neatsiejama vietos bendruomenės dalis: ji glaudžiai bendradarbiauja su vietos bendruomene, inicijuoja bendrus kultūrinius, visuomeninius renginius, projektus ar akcijas ir juose aktyviai dalyvauja. Pokalbyje mokinių tėvai gimnaziją apibūdino kaip bendruomenės partnerę ir traukos centrą. Siekiant skatinti mokinius dalyvauti vietos bendruomenės gyvenime, ugdyti iniciatyvumą ir prasmingai leisti laisvalaikį, drauge su bendruomene rengiami bendri projektai, organizuojama altruistinė-savanoriška veikla.

4. Partnerystė su kitomis institucijomis ir projektinė veikla (1.4.2. – 3 lygis).

Gimnazijos partnerystė su kitomis institucijomis yra pakankamai kryptinga. Bendradarbiavimo ryšiai palaikomi su visomis rajono ugdymo įstaigomis – glaudžiausiai bendradarbiaujama su Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazija (jų mokiniai tęsia mokymąsi gimnazijoje). Ryšiai palaikomi daugeliu Lietuvos aukštųjų mokyklų ir Žemaitijos regiono profesinėmis mokyklomis. Klasės valandėles, akcijas, paskaitas bendruomenei, renginius veda ar padeda organizuoti Šilalės visuomenės sveikatos biuras, Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejus, Šilalės kultūros centras ir viešoji biblioteka, Šilalės miesto seniūnija ir kt. Ilgai bendradarbiaujant su Stavenhagene (Vokietija) gimnazija, kasmet keičiamasi mokinių ir mokytojų delegacijomis, rengiami ir įgyvendinami tarptautiniai projektai. Projektų įgyvendinimo tikslas – įdomesnis, įvairesnis, efektyvesnis ir kokybiškesnis ugdymo procesas gimnazijoje. Projektai skatina mokinius ugdytis bendravimo įgūdžius, gilinti ir tobulinti užsienio kalbų žinias, plėsti kultūrinį akiratį, pasisemti naujos patirties, kuri brandina aktyvią asmenybę.

5. Neformalusis švietimas (2.1.5. – 3 lygis).

Neformalusis švietimas turi savitų bruožų. Būrelių pasiūla tenkina daugumos mokinių saviugdos ir saviraiškos poreikius. Neformaliojo švietimo programoms 2015–2016 m. m. skirta 49 val. Būrelių veikla orientuota į meninių, muzikinių, sportinių, socialinių gebėjimų ugdymą. Šiais mokslo metais gimnazijoje veikiančių 23 būrelių užsiėmimus lanko 394 (79,8 proc.) mokiniai, į neformalųjį švietimą įtraukiami ir specialiujų ugdymosi poreikių turintys vaikai. Mokinių teigimu, pageidavimai dėl neformaliojo švietimo yra išklaunami, palaikomos jų iniciatyvos. Iš dalies mokyklai sekasi suderinti neformaliojo švietimo užsiėmimo tvarkaraštį bei mokinių pavėžėjimą. Neformalusis švietimas tenkina daugumos mokinių saviraiškos poreikius, gerina individualius pasiekimus, tobulina gebėjimus, plečia akiratį – sudaromos tinkamos sąlygos asmenybės ir socialinės raidos pažangai.

6. Kiti mokinių pasiekimai (3.2.2. – 3 lygis).

Kiti gimnazijos mokinių pasiekimai geri. Gimnazijoje pakankamai kryptingai vykdomas neformalusis švietimas ir popamokinė veikla, įvairūs projektai, organizacijų (skautų, šaulių, ateitininkų, policijos rėmėjų, savanorystės) veikla, skatinanti bendruomenės pilietiškumą. Dauguma mokinių aktyviai dalyvauja gimnazijos, miesto ir rajono renginiuose, minėjimuose, šventėse. Išskirtinai aktyvūs skautai, XVI skautų dainų konkurso „Gražių dainelių daug girdėjau 2015“ II vietos laimėtojai. Gimnaziją garsina meno kolektyvai ir atlikėjai, geri pasiekimai sportinėse varžybose. Gražią patirtį puoselėja lietuvių kalbos mokytojai: kasmet organizuoja vieno kūrinio konkursą „Labas“, Europos skaitymo šventę įvairiose vietose (Vilniuje, Šilalėje),

mokinių kūrybingumą skatina teatrų šventė „Sparnai“. Gimnazijos pasiekimai šiose veiklose ugdo mokinių bendrąsias kompetencijas ir suburia bendruomenę.

7. Bendroji rūpinimosi mokiniais politika (4.1.1. – 3 lygis).

Bendroji rūpinimosi mokiniais politika tinkama. Gimnazija gerai žino socialinį mokinių gyvenimo kontekstą, duomenis apie mokinio šeimą fiksuoja klasės vadovo veiklos plane. Gimnazijos bendruomenei yra žinoma ir suprantama rūpinimosi mokiniais bei pagalbos teikimo tvarka. Pagalba organizuojama ir teikiama 3 lygmenimis. Mokiniai žino, į ką pirmiausia kreiptis kilus problemoms. Gimnazijoje susitarta dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams, vykdoma žalingų įpročių prevencija, organizuota vaikų vasaros poilsio stovykla „Pažinimo takais“. Išorės vertintojų komanda bendrąją rūpinimosi mokiniais politiką vertina kaip vieną iš stipriųjų gimnazijos veiklos aspektų.

8. Psichologinė ir socialinė pagalba (4.2.2., 4.2.3. – 3 lygis).

Psichologinė ir socialinė pagalba vertinama gerai. Gimnazijoje psichologas, socialinis pedagogas, sveikatos priežiūros specialistas dirba kaip komanda, kartu organizuoja prevencinę, projektinę veiklą, renginius. Į šią veiklą aktyviai įsijungia klasių vadovai. Gimnazijos psichologas didžiausią savo darbo laiko dalį skiria individualioms ar grupinės konsultacijoms, aktyviai dalyvauja prevencinėje veikloje prieš savižudybes. Susitarimo dėl gimnazijoje atliekamų tyrimų nėra. Lanksti socialinio pedagogo veikla orientuota į atvejų nagrinėjimą ir prevencinę veiklą. Socialinis pedagogas, spręsdamas mokinių problemas, aktyviai bendradarbiauja su klasės vadovais, mokinių tėvais, vykdo žalingų įpročių prevencijos programą, kartu su mokiniais kuria filmus, organizuoja fotografijų, rašinių konkursus, diskutuoja. Gimnazijoje įgyvendinama patyčių prevencijos programa „Kuriame saugią gimnaziją“. Mokiniai žino, kokią pagalbą mokykloje gali gauti ir kur jos kreiptis. Specialistų komanda paveikia bendradarbiauja su Vaiko teisių apsaugos tarnyba, nepilnamečių reikalų policijos pareigūnais, seniūnijų socialiniais darbuotojais, Šilalės švietimo pagalbos tarnyba.

9. Valdymo demokratiškumas (5.3.1. – 3 lygis).

Valdymo demokratiškumas vertinamas gerai. Bendruomenės nariai į gimnazijos valdymą dažniausiai įtraukiami per savivaldą – veikia tėvų, mokinių ir mokytojų savivalda – Mokinių taryba ir Prezidentūros institucija, Gimnazijos, Metodinė ir Mokytojų tarybos, devynios mokytojų metodinės grupės ir kelios nuolat veikiančios darbo grupės. Savivaldos institucijų veikla grindžiama dialogu, tarpusavio supratimu. Mokinių taryba inicijuoja renginius ir juos organizuoja. Gimnazijos vadovai siekia skatinti darbuotojų pasitikėjimą savimi, palaiko mokytojų siūlomas iniciatyvas. Gimnazijos vadovų santykiai su bendruomene grindžiami tarpusavio supratimu, priimant sprendimus atsižvelgiama į mokinių, mokytojų, tėvų (rūpintojų, globėjų) nuomones. Sprendimai priimami diskutuojant ir argumentuojant.

10. Gimnazijos kaip organizacijos pažangos siekis (1.2.3. – 3 lygis).

Mokyklos kaip organizacijos pažangos siekis pakankamai kryptingas. Gimnazijoje parengtas 2013–2015 m. strateginis planas, numatantis sistemingą įstaigos plėtrą. Įstaigos veikla planuojama, numatomi laukiami veiklos rezultatai, jie analizuojami bendradarbiaujant įvairiais lygmenimis, įsivertinant taikomos IQES online sistemos galimybes. Gimnazijoje dirba kompetentinga, aukštą kvalifikaciją turinti mokytojų bendruomenė, veikia įvairių sričių nuolatinės ir laikinos darbo grupės, diegiamos naujovės, pvz., gimnazijos dalykų olimpiados, atvira chemijos pamoka tėvams ir kt., stiprinamas bendradarbiavimas su Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazija. Pedagogams sudaromos galimybės tobulinti kvalifikaciją, dalis kvalifikacinių renginių vyksta pačioje gimnazijoje. Gimnazijos veikla grindžiama komandiniu darbu. Tėvai, Gimnazijos taryba vardijo ryškius, teigiamus gimnazijos pokyčius, susijusius su tik 9 mėnesius einančio direktoriaus pareigas vadovo veikla. Mokyklai būdingi besimokančios organizacijos bruožai – mokytiis nuteikiančio organizacijos klimato kūrimas ir palaikymas, galimybių tobulėti sudarymas kiekvienam nariui.

TOBULINTINI GIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokymo nuostatos ir būdai (2.3.1. – 2 lygis).

Mokymo nuostatos ir būdai priimtini. Gimnazijoje vyrauja mokymo (77,7 proc. pamokų), o ne Bendrosiose programose įtvirtinta ugdymosi paradigma. Vertinant mokymo kokybę fiksuota, kad pamokų metu gana dažnai dominavo mokytojas. Bandytas dirbti šiuolaikiškai stebėtas 23 (21,1 proc.) pamokose. Šiose pamokose ugdomoji veikla atitiko daugumos mokinių poreikius bei gebėjimus, mokytojai dažnai veiksmingai naudojo skatinančius mokymosi motyvaciją metodus, individualius ir grupinius problemų sprendimo būdus, mokymąsi iš patirties. Tikėtina, kad mokiniai sėkmingiau įsitrauktų į aktyvią veiklą, didėtų jų atsakomybė bei pasitikėjimas savo jėgomis, gerėtų pasiekimai pamokoje ir motyvacija, jei mokytojai dažniau atsižvelgtų į mokinių gebėjimus ir poreikius, veiksmingiau taikytų įvairius mokymosi stilius atitinkančius aktyvaus mokymosi metodus. Gimnazijoje vertėtų aktyvinti gerosios aktyvaus mokymo (-si) metodų taikymo patirties sklaidą.

2. Išmokimo stebėjimas (2.3.4. – 2 lygis).

Išmokimo stebėjimas yra patenkinamas. Pamokų metu beveik visi mokytojai stebėjo mokinius, stengėsi patikrinti, kaip jie atlieka užduotis, taisė klaidas, tačiau veiksmingas išmokimo stebėjimas fiksuotas tik 16 (14,3 proc.) pamokų. Daugeliu atvejų stebint išmokimą pamokoje pasirinktos nepakankamai veiksmingos stebėjimo formos (frontali apklausa, uždavinių sprendimas lentoje), nesuteikiančios galimybių matyti kiekvieno mokinio pažangą. Išmokimo stebėjimo veiksmingumą stebėtose pamokose menkino mokymosi uždavinio formuluotės kokybė. Tikėtina, kad pamokos pabaigoje lyginant su pamokos uždaviniu pamatuota, aptarta mokinių pažanga ir išmokimas, įvardintos mokymosi kliūtys bei kartu su mokiniais numatyti jų šalinimo būdai, padėtų sėkmingai planuoti pasirengimą kitai pamokai, gerintų mokinių mokymosi kokybę.

3. Mokymosi veiklos diferencijavimas pamokoje (2.5.2. – 2 lygis).

Mokymosi veiklos diferencijavimas pamokoje patenkinamas. Iš pokalbių ir dokumentų analizės darytina išvada, kad metodinių grupių posėdžiuose yra teikiamos rekomendacijos diferencijuoti užduotis pamokoje, tačiau vertinimo metu tinkamo ugdymo diferencijavimo pavyzdžius kaip stiprųjį pamokos veiklos aspektą vertintojai fiksavo pavienėse (6,25 proc.) pamokose. 67 proc. stebėtų pamokų dirbta su visa klase, neišnaudotos gabių ir/ar greičiau dirbančių vaikų galimybės, ne visada buvo veiksmingas individualus darbas su specialiuju ugdymosi poreikių mokiniais, dėl to silpnėjo mokymosi motyvacija. Tikėtina, kad mokiniai pasiektų geresnių rezultatų, jei pamokose formuluojant mokymosi uždavinį būtų diferencijuojami laukiamos sėkmės kriterijai, daugiau dėmesio būtų skirta mokymo turinio (informacijos kiekio, šaltinių, priemonių), proceso (metodų, mokymosi būdų ir veiklos), tempo pritaikymui skirtingiems mokinių poreikiams (tiek specialiųjų ugdymosi poreikių, tiek gabių vaikų).

4. Vertinimas kaip ugdymas (2.6.2. – 2 lygis).

Vertinimas kaip ugdymas vertinamas patenkinamai. Gimnazijoje yra susitarta dėl mokymosi pasiekimų vertinimo tipų ir būdų – mokinių pasiekimų vertinimą, kontrolinių darbų krūvį reglamentuoja direktoriaus įsakymu patvirtintas „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas“, nuostatos reglamentuotos gimnazijos ugdymo plane. Pokalbiuose su mokiniais paaiškėjo, kad dalis mokytojų per pirmąsias pamokas pristato savo dalyko vertinimą, tačiau ne visada nurodo vertinimo kriterijus prieš kiekvieną rašto darbą. Labai geras ir geras mokinių vertinimas fiksuotas pavienėse pamokose (23,2 proc.), patenkinamas – 62,5 proc. Gimnazijai vertėtų susitarti dėl bendrų mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo kriterijų, aptarti juos su mokiniais bei jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir laikytis priimtų susitarimų pamokose. Jeigu mokytojai kiekvienoje pamokoje skelbtų aiškius, pamatuojamus mokinių pasiekimų vertinimo

kriterijus, mokiniams būtų lengviau objektyviai įsivertinti pažangą ir kartu su mokytoju planuoti tolimesnius mokymosi žingsnius.

5. Atskirų mokinių pažanga pamokoje (3.1.1. – 2 lygis).

Atskirų mokinių pažanga pamokoje yra patenkinama. Klasių vadovai kas mėnesį stebi ir fiksuoja atskirų mokinių pažangą ir pasiekimus, sudaro suvestines, jei reikia, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus). Mokytojų taryba aptaria mokinių pasiekimus ir pažangą po I pusmečio ir mokslo metų gale, Metodinėje taryboje ir metodinėse grupėse svarstomi bandomųjų egzaminų, signalinių pusmečių rezultatai, tačiau dažniausiai vykdoma statistinė analizė. Daugelyje stebėtų pamokų mokinių pasiekimai buvo patenkinami (59,8 proc.) ar prasti (22,3 proc.). Vertintojai fiksavo, jog stebėtose pamokose, kuriose taikyti į mokymąsi orientuoti metodai, buvo sėkmingas mokymasis ir geri pasiekimai. Lyginant atskirus koncentrus, pastebėtina, kad aukštesnius mokymosi pasiekimus pamokoje vertintojai fiksavo vidurinio ugdymo programos stebėtose pamokose. Pamokose, kuriose uždavinys formuluotas be kriterijų ar nekėlė mokiniams mokymosi iššūkių, buvo sunku nustatyti pažangą. Gimnazijoje verta stiprinti pamokos apibendrinimą, užtikrinant išmokimą ir jo matavimą lyginant su iškeltu pamatuojamu uždaviniu, orientuojantis į kiekvieno mokinio galimybes ir lūkesčius.